

הון כלכלי והתשואה המותאמת לסיכון על ההון הכלכלי

הון כלכלי (Economic capital) הוא ההון שבנק או מוסד פיננסי אחר מחשיבים כהכרחי עבור הסיכונים שבהם הם נושאים. בעת חישוב הון כלכלי, המוסד הפיננסי חופשי לנקוט באיזון גישה שהוא רוצה. לאמור- הוא אינו חייב להשתמש בגישה שמציע הרגולטור. בדרך כלל בנק אומדן הון כלכלי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים תפעוליים (ולפעמים גם כנגד סיכונים עסקיים ליחידות העסקיות שלו) ולאחר מכן הוא צובר אומדני ההון הכלכלי כנגד כל אחד מהסיכונים לעיל על מנת לייצר אומדן להון הכלכלי עבור הפעילות בכללותה. על פי רוב, מונח כי הסיכונים אינם מתואמים לחלוטין. היתרונות מפיזור נאמדים ומוקצים ליחידות עסקיות. על פי רוב, הגישה הנהוגה מיועדת לשקף את ההשפעה התוספתית של היחידות העסקיות על סך ההון הכלכלי.

התפלגויות ההפסדים עבור סיכונים שוק, סיכונים אשראי וסיכונים תפעוליים לאופק של שנה אחת שונות זו מזו. התפלגות ההפסדים עבור סיכונים שוק בהיא סימטרית, בעוד שהתפלגות ההפסדים עבור סיכונים אשראי היא א-סימטרית (Skewed) והתפלגות ההפסדים עבור סיכונים תפעוליים תפעוליים הוא א-סימטרית ביותר עם זנבות עבים מאוד (Heavy Tail).

מוסדות פיננסיים מחשבים את התשואה המותאמת לסיכון על ההון הכלכלי (RAROC- Risk Adjusted Return On Capital), עבור כל אחת מהיחידות העסקיות על ידי חלוקת הרווח של היחידה העסקית בהון הכלכלי שהוקצה לה. ה-RAROC העתידי הצפוי משמש להחלטה באילו תחומים עסקיים יש להתרחב ובאילו להצטמצם. ה-RAROC בפועל שהושג על ידי יחידה עסקית מסוימת משמש להערכת ביצועים.

אודות כותב המאמר: האקטואר רועי פולניצר, FRM

רועי בעל תואר שני במימון (התמחות בניהול סיכונים ואקטואריה) ותואר ראשון בכלכלה (התמחות במימון), שניהם מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, בעל דיפלומה בניהול סיכונים פיננסיים (FRM®) מאוניברסיטת אריאל בשומרון ולמד בתוכנית ללימודי תעודה באקטואריה באוניברסיטת חיפה. כמו כן, רועי אקטואר מלא

(Fellow) בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל (F.I.L.A.V.F.A.), מוסמך כמעריך שווי מימון תאגידי (CFV) מטעם לשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל (IAVFA), מוסמך כמנהל סיכונים פיננסיים (FRM) מטעם האיגוד העולמי למומחי לרועי ניסיון של מעל ל- 15 שנה בביצוע ניתוחים כמותיים במכשירים פיננסיים, בהערכת שווי תאגידים ונכסים בלתי מוחשיים, באמידה וכימות סיכונים כמו תמותה, אריכות ימים, תחלואה, ביטולים והחלמה מנכות, ובמידול ומדידת סיכוני שוק, אשראי, תפעוליים, מודל, נזילות והשקעות לצורכי יישום הוראות רגולטוריות ותקינה חשבונאית, פיתוח, יישום ותיקוף מודלים בתחומים של הערכות שווי, ניהול סיכונים, אקטואריה והנדסה פיננסית, קביעת תעריפי ביטוח חיים, הערכת פרמיות סיכון והערכת עתודות ביטוח, קביעת עלות תנאי פנסיות (צוברות ותקציביות) והכנת מאזנים אקטואריים לקרנות פנסיה, ניתוח וחיזוי מצבים פיננסיים מורכבים וכן העברת סמינרי הדרכה והשתלמויות בתחומי התמחותו: מימון, אקטואריה, הערכות שווי, בנקאות, ניהול סיכונים, אופציות והנדסה פיננסית.